

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

بخش الزامی

(دانش آموزان عزیز به سؤالات ۱ تا ۲۰ جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.)

الف	تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره) ۱- چرا ادبیات دوره بیداری - به ویژه شعر - زبان محاوره را برگزید؟ ۲- کدام مورد از آثار محمد تقی بهار (ملک الشعرا) نیست؟ الف) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران ب) تاریخ تطوّر نظم فارسی ج) سبک شناسی د) سرگذشت حاجی بابای اصفهانی ۳- شهریار از کدام شاعر غزل سرای نامی ایران ، تأثیر فراوان پذیرفته است؟ الف) سعدی ب) حافظ ج) خواجه کرمانی د) مولوی ۴- نام آثار در ستون « الف » را به پدید آورندگان آثار در ستون « ب » وصل کنید. (در ستون « ب » یک مورد اضافی است .)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>« الف »</th> <th>« ب »</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) مدار صفر درجه</td> <td>۱- مهدی اخوان ثالث</td> </tr> <tr> <td>ب) ضیافت</td> <td>۲- احمد محمود</td> </tr> <tr> <td>ج) آخر شاهنامه</td> <td>۳- سید علی موسوی گرمارودی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴- سید مهدی شجاعی</td> </tr> </tbody> </table>	« الف »	« ب »	الف) مدار صفر درجه	۱- مهدی اخوان ثالث	ب) ضیافت	۲- احمد محمود	ج) آخر شاهنامه	۳- سید علی موسوی گرمارودی		۴- سید مهدی شجاعی	
« الف »	« ب »											
الف) مدار صفر درجه	۱- مهدی اخوان ثالث											
ب) ضیافت	۲- احمد محمود											
ج) آخر شاهنامه	۳- سید علی موسوی گرمارودی											
	۴- سید مهدی شجاعی											
ب	سبک شناسی (۱/۵ نمره) ۵- درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید . الف) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع خرافات می پردازد. ب) در سطح ادبی نثر دوره بیداری ، صنایع ادبی از نثر جدا می شود و نثر در خدمت بیان و خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می گردد. ج) از بازرترین ویژگی های ادبیات دوره بیداری توجه به تعلیم و تربیت جدید بوده است. ۶- جاهای خالی را با واژه مناسب کامل کنید. الف) گرایش شاعران دوره بیداری به قالب های کم کاربرد مانند: مستزاد و چهارپاره ، زمینه را برای ظهور ..... فراهم کرد. ب) در نثر دوره بیداری عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بیجا در نامه ها و نوشته ها ..... می یابد. ج) نثر دوران مشروطه با ویژگی هایی چون نوگرایی ، تجدیدخواهی و آزادی طلبی و با هدف ..... گسترش یافت.	۰/۷۵ ۰/۷۵										
ج	موسیقی شعر (۵ نمره) ۷- مشخص کنید وزن کدام مصراع « همسان » و کدام « ناهمسان » است؟ الف) هرگز کسی به خوبی ، چون یار ما نباشد ب) عاقبت گرگ زاده گرگ شود	۱										
	« ادامه سؤالات در صفحه دوم »											

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۷۵	۸- برای بیت زیر، کدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟ « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف از ما نیست که از دیده چه ها رفت » الف) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن ب) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مُستف	۰/۲۵
۰/۲۵	۹- وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟ « ما نصیحت به جای خود کردیم روزگاری در این به سر بردیم » الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن ب) فاعلاتن مفاعلن فع لن ج) مستفعلُ فاعلاتُ فع لن د) مستفعلن مفاعلُ مستفعلن	۰/۲۵
۰/۷۵	۱۰- با توجه به بیت « اگر آن تُرک شیرازی به دست آرد دل ما را / به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را » الف) اختیار « حذف همزه » در کدام هجای بیت صورت گرفته است؟ ب) « تغییر کمیت مصوت ها » را در هجاهای بیت مشخص کنید.	۰/۷۵
۲	۱۱- پس از تقطیع هجایی بیت زیر « دو اختیار روزنی » به کار رفته در آن را پیدا کنید و بنویسید. « به که ز بهر سخن برنگشاید زبان گر نتواند که مرد سخن به پایان برَد »	۲

د	زیبایی شناسی (۵ نمره) ۱۲- در هریک از بیت های گروه « الف » کدام آرایه ادبی گروه « ب » به کار رفته است؟ (قسمت « ب » یک مورد اضافه است.)	۱												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>« الف »</th> <th>« ب »</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو</td> <td>۱- تلمیح</td> </tr> <tr> <td>ب) به شهر عشق منم شهریار چون حافظ</td> <td>۲- لف و نشر</td> </tr> <tr> <td>ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود</td> <td>۳- تناقض</td> </tr> <tr> <td>د) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری</td> <td>۴- مراعات نظیر</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵- تضمین</td> </tr> </tbody> </table>	« الف »	« ب »	الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو	۱- تلمیح	ب) به شهر عشق منم شهریار چون حافظ	۲- لف و نشر	ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود	۳- تناقض	د) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری	۴- مراعات نظیر		۵- تضمین	
« الف »	« ب »													
الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو	۱- تلمیح													
ب) به شهر عشق منم شهریار چون حافظ	۲- لف و نشر													
ج) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود	۳- تناقض													
د) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری	۴- مراعات نظیر													
	۵- تضمین													
۰/۵	۱۳- آرایه های شاخص هر بیت را از کمانک مقابل آن بیابید و بنویسید. الف) ز دیوارها خشت و از بام سنگ به کوی اندرون تیغ و تیر و خدنگ (اغراق - مراعات نظیر) ب) باز آی که در غم تو ما را چشمی و هزار چشمه آب است (مراعات نظیر - اغراق)	۰/۵												
۰/۵	۱۴- انواع « لف و نشر » را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) گر دهدت روزگار، دست و زبان زینهار هر چه بدانی مگوی ، هر چه توانی مکن ب) ذکر رخ و زلف تو دلم را وردی است که صبح و شام دارد	۱												
۰/۵	۱۵- در ابیات زیر، بخش هایی را که نشان دهنده آرایه های « تضاد » و « تناقض » است، مشخص کنید و برای تشخیص هر مورد دلیل بیاورید. الف) تأمل کنان در خطا و صواب به از ژاژ خایان حاضر جواب ب) چشم دل باز کن که جان بینی و آن چه نادیدنی است آن بینی	۰/۵												
	۱۶- کدام آرایه ادبی ، مناسب ترین ابزار برای تصویر آفرینی در حماسه است ؟ این آرایه را در بیت زیر بیابید. چو بوسید پیکان سرانگشت اوی گذر کرد بر مهره پشت اوی													
	« ادامه سوالات در صفحه سوم »													

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۵	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۰/۷۵	۱۷- در شعر زیر، کدام واژه دارای ایهام است؟ معانی آن را بنویسید. « ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد ، آن نابردار بود .»	
۰/۷۵	۱۸- با توجه به « ایهام تناسب » به کار رفته در بیت زیر: « ز شور عشق ، دل خویش چون سبک سازیم نمک جدا به چه تدبیر از این کباب کنیم» الف) واژه « شور » در این بیت به معنی ..... است ؛ و معنی دیگر آن « ..... » است . ب) در معنایی که مورد نظر نیست ، واژه شور با « ..... » تناسب دارد .	
هـ	نقد و تحلیل نظم و نثر (۳ نمره) ۱۹- سروده زیر از « پروین اعتصامی » را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱- محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت مست گفت: « ای دوست، این پیراهن است افسار نیست» ۲- گفت: «مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی» گفت: « جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» ۳- گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی بَرَم» گفت: « رو ، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست» ۴- گفت: « نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم» گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست؟» ۵- گفت: « دیناری بده پنهان و خود را وارهان» گفت: « کار شرع ، کار درهم و دینار نیست» الف) شاعر در گفتگوی بین « محتسب » و « مست » از کدام شیوه شعری استفاده کرده است؟ ب) دو مورد « ویژگی‌زبانی » را در بیت چهارم بیابید و بنویسید . ج) محتوای شعر پروین را از نظر فضای کلی (سطح فکری) بررسی کنید . (سه مورد) ۲۰- با توجه به متن زیر از « جلال آل احمد » به پرسش‌ها پاسخ دهید . « آخر چرا تصادف کردی ؟ ...» مثل اینکه سوال را از او کردم ، اما وقتی دیدم نمی‌تواند حرف بزند ، خودم را به عنوان او دم چک گرفتم : « آخر چرا ؟ » به چنان عتابی و خطابی این‌ها را می‌گفتم که چشمم به دکتر کشیک افتاد . « مرده شور تون بیره ، ساعت چهار تا حالا از تن این مرد خون میره ، حیفتون نیومد ؟ ...» . دستی روی شانهم نشست و فریادم را خواباند . برگشتم . پدرش بود . با همان هیكل و همان قیافه نیمه همان سیب اما سوخته تر و پلاسیده تر .... و تازه داشت گل از گلم می‌شکفت که شنیدم :- آقا کی باشند ؟ این را همان دکتر کشیک گفت که من باز سوار شدم :- « مرا می‌گید آقا ؟ من هیشکی . یک آقا مدیر کوفتی . این هم معلّم . نواله تاریخ تشریح شما ...» که یک مرتبه عقل هی زد که « پسر خفه شو ! » و خفه شدم . دلم می‌خواست یک کلمه دیگر بگویم . یک کنایه بزند ، یک لبخند ، کوچک‌ترین نیش ...» الف) توصیف جزئی رفتار و خصوصیات افراد از ویژگی‌های داستان جلال آل احمد است ، نمونه‌ای از آن را در متن بیابید و بنویسید . ب) معانی کنایه‌های زیر را بنویسید . ۱- گل از گلم می‌شکفت ۲- خودم را دم چک گرفتم ج) یکی از ویژگی‌های سبکی نویسنده به کار گیری « حذف فعل است » . یک مورد در متن بالا پیدا کنید و بنویسید . د) دو مورد از ویژگی‌های شاخص نثر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی را در متن بالا بنویسید .	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »	

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	تعداد صفحه: ۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

بخش انتخابی

دانش آموزان عزیز جهت کسب ۴ نمره، از سؤالات ۲۱ تا ۳۶ فقط ۸ سوال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

- ۰/۵ ۲۱- به چه علت تحقیقات ادبی و تاریخی در دوره مشروطه جاذبه‌ای نداشت؟
- ۰/۵ ۲۲- علت کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری چیست؟ (دو مورد)
- ۰/۵ ۲۳- بیت زیر دارای دو وزن است، هر دو وزن آن را بنویسید.
« لاف از سخن چو دُر توان زد آن خشت بود که پُر توان زد »
- ۰/۵ ۲۴- آرایه قسمت‌های مشخص شده بیت‌های زیر را بنویسید.
الف) چنین گفت پیغمبر راستگوی
ب) ز گهواره تا گور دانش بجوی
ب) خال مشکین که بدان عارض گندمگون است سر آن دانه که شد رهن آدم با اوست
- ۰/۵ ۲۵- دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر زیر را بنویسید.
« با این نسیم سحرخیز ، برخیز اگر جان سپردیم
دیروز در غربت باغ ، من بودم و یک چمن داغ
امروز خورشید در دشت ، آینه‌دار من و تو » (سلمان هراتی)
- ۰/۵ ۲۶- موضوع کلی هر کدام از آثار زیر را بنویسید.
الف) تلخ و شیرین
ب) سووشون
- ۰/۵ ۲۷- نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید.
الف) طوفان در پرائنز
ب) جعفرخان از فرنگ برگشته
- ۰/۵ ۲۸- متن زیر از داستان «سانتاماریا» سید مهدی شجاعی را از نظر ویژگی‌های داستان‌های بعد از انقلاب اسلامی در قلمرو فکری بررسی کنید.
« درست در همان لحظه ، شما «یامهدی» غریبانه‌ای گفتید و تفنگ از دستتان افتاد و من نفهمیدم چرا . ولی بی‌اختیار پیش دویدم تا تفنگ را بردارم و به دستتان بدهم ؛ مثل گاهی که در کلاس ، قلمی ، کاغذی از دستتان می‌افتاد و ما بی‌اختیار خم می‌شدیم تا آن را به شما بدهیم .
ایستاده‌بودید ولی تفنگ را نگرفتید . به دستتان نگاه کردم، دیدم که از مچتان خون می‌ریزد ، تفنگ را با دست چپ از من گرفتید و همه را گفتید که بروند و بازگشتید به حال اولتان ، انگار نه انگار که یک دست از دست داده‌اید . »
- ۰/۵ ۲۹- در سطح فکری شعر دوره انقلاب ، وضعیت حماسه و عرفان چگونه است؟
- ۰/۵ ۳۰- هر یک از ویژگی‌های زیر، مربوط به کدام یک از قلمروهای سه‌گانه « شعر انقلاب اسلامی » است؟
الف) آشنایی‌زدایی و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه .
ب) بعد از پیروزی انقلاب ، قالب‌های سنتی مورد توجه قرار گرفت .

« ادامه سؤالات در صفحه پنجم »

باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۴/۱۵	تعداد صفحه: ۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
نمره			
۰/۵	۳۱- پس از تعیین پایه‌های آوایی، «وزن» مصراع اول را بنویسید. «در چه هنگامی بگویم من؟» یک نفر در آب دارد می‌گند بیهوده جان قربان؟»		
۰/۵	۳۲- در بیت «رنگین سخنان در سخن خویش نهانند / از نکهت خود نیست به هر حال جدا گل» چه آرایه‌ای به کار رفته است؟ بخشی را که آرایه در آن قرار دارد، مشخص کنید.		
۰/۵	۳۳- شاعر در بیت «غنچه و گل، اشک بلبل گرمی کردند پاک / آستین آن چرا خونین شد و دامان آن» چه آرایه‌ای را در شعر خلق کرده است؟ در مورد تشخیص خود بنویسید.		
۰/۵	۳۴- در کدامیک از بیت‌های زیر «آرایه اسلوب معادله» آمده است؟ برای تشخیص خود دلیل بیاورید. الف) ابر از آن پیدا شود کز رشک خورشید رخس آستین بر رخ نهد با دامن تر آفتاب ب) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشرت امروز بی اندیشه فردا خوش است		
۰/۵	۳۵- شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ یکی از ویژگی‌های این نوع شعر را بنویسید. پروانه و شمع و گل شبی آشفتمند وز جور و جفای دهر با هم گفتند در طرف چمن بسیار سخن		
۰/۵	۳۶- «نام بحر» بیت زیر را بنویسید. «در خود نمی‌بینم که من بی او توانم ساختن یا دل توانم یک زمان از کار او پرداختن»		
۲۴	جمع	فرخنده فرجام باشید	

ساعت شروع: ۸ صبح		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳																					
تعداد صفحه: ۳		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۴/۱۵		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه																					
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹																							
نمره	راهنمای تصحیح				ردیف																				
۰/۲۵	الف) تاریخ ادبیات (۵/۱نمره) برای ارتباط با توده مردم ۰/۲۵ ص ۱۵				۱																				
۰/۲۵	د) «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» ۰/۲۵ ص ۱۶				۲																				
۰/۲۵	ب) «حافظ» ۰/۲۵ ص ۷۱				۳																				
۰/۷۵	الف) با «۲» (احمد محمود) ۰/۲۵ ص ۷۸ ب) با «۴» (سید مهدی شجاعی) ۰/۲۵ ص ۸۰ ج) با «۱» (مهدی اخوان ثالث) ۰/۲۵ ص ۷۵				۴																				
۰/۷۵	ب) سبک شناسی (۵/۱نمره) الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۴۶ ب) درست ۰/۲۵ ص ۴۶ ج) نادرست ۰/۲۵ ص ۴۴				۵																				
۰/۷۵	الف) شعر نو ۰/۲۵ ص ۴۳ ب) کاهشی آشکار ۰/۲۵ ص ۴۵ ج) تأثیر بر عامة مردم ۰/۲۵ ص ۴۵				۶																				
۱	ج) موسیقی شعر (۵نمره) الف) وزن: «مفعول فاعلاتن/مفعول فاعلاتن» ۰/۲۵ همسان دولختی است. ۰/۲۵ ص ۲۶ ب) وزن: «فاعلاتن مفاعن فعین» ۰/۲۵ ناهمسان است. ۰/۲۵ ص ۲۳				۷																				
۰/۷۵	ب) «۰/۲۵ چون نظم همسان «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» بر نظم ناهمسان برتری دارد ۰/۲۵ و وزن بیت را بهتر نشان می دهد. ۰/۲۵ ص ۲۶				۸																				
۰/۲۵	ب) «فاعلاتن مفاعن فعین» ۰/۲۵ ص ۲۲				۹																				
۱	اگر آن تُرکِ شی رازی / بِ دَسِ تا رَدِ دلِ ما را // بِ خالِ هِنِ / دو یَشِ بَخِ شَمِ اسَ / مَرَقَنِ دُ / بَ خا را را الف) مصراع اول ، هجای یازدهم «تا» ۰/۲۵ ص ۴۹ ب) ۱- مصراع اول ، هجای (۱۴) ۰/۲۵ ۲- مصراع دوم ، هجای (۳) و هجای (۱۲) ۰/۲۵ «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» (یک مورد) ۳- مصراع دوم ، هجای (۵) ؛ ۰/۲۵ کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند صص ۵۰ تا ۵۳ «به تقطیع هجایی نمره تعلق نمی گیرد.»				۱۰																				
۲	<table border="1"> <tr> <td>۰/۲۵</td> <td>بِه كِ زِ بَهـ</td> <td>رِسُ خَن</td> <td>بَر نَ گَ شا</td> <td>يَد زَ بان</td> </tr> <tr> <td>۰/۲۵</td> <td>- U U -</td> <td>- U -</td> <td>- U U -</td> <td>- U -</td> </tr> <tr> <td>۰/۲۵</td> <td>گَر نَ تَ وا</td> <td>نَد كِ مَرَد</td> <td>سُ خَن بِ پا</td> <td>يان بَ رَد</td> </tr> <tr> <td>۰/۲۵</td> <td>مُفْتَعِلِن</td> <td>فا عِلِن</td> <td>مُفْتَعِلِن</td> <td>فا عِلِن</td> </tr> </table> <p>۱- بلند بودن هجای پایان نیم مصرع دوم مانند پایان مصرع ۰/۵ : ۲- «اختیار قلب» ۰/۲۵ آوردن مفاعن به جای مُفْتَعِلِن در رکن سوم مصرع دوم ۰/۲۵ ص ۸۱ / ۸۵ و ۸۶</p>				۰/۲۵	بِه كِ زِ بَهـ	رِسُ خَن	بَر نَ گَ شا	يَد زَ بان	۰/۲۵	- U U -	- U -	- U U -	- U -	۰/۲۵	گَر نَ تَ وا	نَد كِ مَرَد	سُ خَن بِ پا	يان بَ رَد	۰/۲۵	مُفْتَعِلِن	فا عِلِن	مُفْتَعِلِن	فا عِلِن	۱۱
۰/۲۵	بِه كِ زِ بَهـ	رِسُ خَن	بَر نَ گَ شا	يَد زَ بان																					
۰/۲۵	- U U -	- U -	- U U -	- U -																					
۰/۲۵	گَر نَ تَ وا	نَد كِ مَرَد	سُ خَن بِ پا	يان بَ رَد																					
۰/۲۵	مُفْتَعِلِن	فا عِلِن	مُفْتَعِلِن	فا عِلِن																					
۱	د) زیبایی شناسی (۵ نمره) الف) با «۴، مراعات نظیر» ۰/۲۵ ص ۳۰ ب) با «۵، تضمین» ۰/۲۵ ص ۳۳ ج) با «۱ تلمیح» ۰/۲۵ ص ۳۱ د) با «۲، لف و نشر»، ۰/۲۵ ص ۵۷				۱۲																				
۰/۵	الف) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۲۹ ب) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸-۸۹				۱۳																				
۰/۵	الف) مشوش (نامرتب) ۰/۲۵ ص ۵۸ ب) مرتب ۰/۲۵ ص ۵۸				۱۴																				
ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم																									

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۴/۱۵		تعداد صفحه: ۳	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	راهنمای تصحیح				
۱۵	الف) خطا و صواب «تضاد» ۰/۲۵ چون دو امر متضادند ۰/۲۵ ص ۶۳ ب) مصرع دوم بیت دوم، دیدن نادیدنی‌ها «تناقض» ۰/۲۵ این تضاد در یک امر است؛ نه دو امر؛ ۰/۲۵ ص ۶۱				
۱۶	اغراق ۰/۲۵ همین که نوک تیر به سرانگشت رستم رسید از مهره پشت اشکبوس گذر کرد. (سرعت تیراندازی) ۰/۲۵ ص ۸۸				
۱۷	«نابردار» ۰/۲۵ «۱- برادر ناتنی ۰/۲۵ ۲- ناجوانمرد؛ نامرد» ۰/۲۵ ص ۸۹				
۱۸	الف) «غوغا و هیجان»؛ «۰/۲۵ نمکین / پرنمک» ۰/۲۵ ب) «نمک» ۰/۲۵ ص ۹۰				
۱۹	ه) نقد و تحلیل نظم ونثر (۳نمره) الف) مناظره ۰/۲۵ ب) ۱- «رای فک اضافه» سرای والی، والی مضاف الیه ۰/۲۵ ۲- شویم در معنی فعل خاص «برویم» خصوصیت سبک خراسانی ۰/۲۵ ج) انعکاس اوضاع نامطلوب سیاسی - اجتماعی عصر خود، ترسیم فساد و تزویر اجتماع، انتقاد اجتماعی و اعتراض به شیوه برخورد عاملان حکومت با مردم، بیان گستردگی و رواج نابسامانی‌ها و انحراف عمومی جامعه، بی‌عدالتی، بی‌بند و باری و فساد دستگاه حاکم، غفلت کارگزاران از امور دینی و اشاره به پدیده اجتماعی رشوه‌خواری عصر شاعر. محتسب نماد انسان‌های حاکم بر جان و مال و ناموس مردم که تنها ظواهر شریعت را حفظ می‌کنند در عمل به آن پایبند نیستند. مست، نماد انسانی کاملاً آگاه مثل خود شاعر که در این پوشش و با بیانی طنز آمیز نابسامانی جامعه را به تمسخر می‌گیرد و خود را تبرئه می‌کند. (سه مورد) ۰/۲۵ ص ۷۰				
۲۰	الف) دستی روی شانه‌ام نشست و فریادم را خواباند. برگشتم. پدرش بود. با همان هیکل و همان قیافه، نیمه همان سیب اما سوخته‌تر و پلاسیده‌تر. (یک مورد) ۰/۲۵ ب) ۱- شاد شدن و لبخند زدن ۰/۲۵ ۲- خود را مقصر دانستم ۰/۲۵ ج) سوخته‌تر و پلاسیده‌تر «بود»، هیشکی «نیستم»، مدیر کوفتی «هستم»، این معلّم «است»، نواله ... «است». یک لبخند «بزند»، نیش «بزند» (یک مورد) ۰/۲۵ د) ۱- کاربرد زبان محاوره و اصطلاحات عامیانه مانند: مرده‌شورتون ببره. هیشکی، می‌گید، حیفتون نیومد. از تن این مرد خون میره ۲- کوتاهی و سادگی جملات ۳- به کاربردن کنایه و ضرب المثل (موجود در متن) ۴- طنز موجود در متن مانند: مدیر کوفتی (دو مورد) ۰/۵ ص ۷۴				
۲۱	بخش انتخابی: به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه نویسی ۰/۲۵ و موضوعات دیگر ۰/۲۵ ص ۲۰				
۲۲	۱- اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند. ۲- برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند. ۳- شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند. (دو مورد) ۰/۵ ص ۴۳				
۲۳	« لا فز س خ ن چ د ر ت وان ز د / آن خ ش ت ب و د ک پ ر ت وان ز د » ۱) - - U / - U - U / U - // - - U / - U - U / U - وزن: «مفعول مفاعیلن فعولن» ۰/۲۵ ص ۲۷ ۲) - - UU - / UU - / - // - - / U - U - / UU - وزن: «مستفعل فاعلاتن فع لن» ۰/۲۵ ص ۲۷				
ادامه راهنمای تصحیح در صفحه سوم					

ساعت شروع: ۸ صبح		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	
تعداد صفحه: ۳		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۴/۱۵		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹			
نمره	راهنمای تصحیح				ردیف
۰/۵	الف) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۳ (ب) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۱				۲۴
۰/۵	۱- نوید پیروزی انقلاب اسلامی ۲- مفهوم ایثار ، فداکاری و شهادت در راه انقلاب اسلامی ۳- اشاره به دستاوردهای ارزشمند انقلاب ۴- مقایسهٔ اوضاع جامعهٔ سیاسی - اجتماعی قبل و بعد از انقلاب و ترسیم فضای مطلوب جامعهٔ در سایهٔ انقلاب اسلامی . « دو مورد » ۰/۲۵ ص ۷۸				۲۵
۰/۵	الف) داستان ۰/۲۵ ص ۷۴ ب) در برگیرنده داستان زندگی زری و یوسف. (اوضاع اجتماعی مردم فارسی در خلال جنگ جهانی دوم) ۰/۲۵ ص ۷۴				۲۶
۰/۵	الف) قیصر امین پور ۰/۲۵ ص ۷۷ (ب) حسن مقدم ۰/۲۵ ص ۷۳				۲۷
۰/۵	۱- وقوع جنگ تحمیلی ۲- دفاع مقدس از وطن ۳- فرهنگ ایثار ۴- استقبال از شهادت ۵- اعتقادات دینی شیعی ۶- مقاومت هشت سالهٔ مردم در جنگ تحمیلی (دو مورد) ۰/۵ ص ۸۰				۲۸
۰/۵	روح حماسه و عرفان در شعر این دوره آشکار است . در حماسه، بعد زمینی غلبه دارد و در عرفان بعد آسمانی. ۰/۵ ص ۱۰۰				۲۹
۰/۵	الف) (الف) زبانی ۰/۲۵ ص ۹۹ (ب) ادبی ۰/۲۵ ص ۹۹				۳۰
۰/۵	درچ هِن گا / می ب گو یِم / مَن / ۰/۲۵ ؛ فاعلاتن فاعلاتن فع ۰/۲۵ ص ۱۱۰				۳۱
۰/۵	حس آمیزی ۰/۲۵ رنگین سخنان ۰/۲۵ ص ۱۱۳				۳۲
۰/۵	«حسن تعلیل» ۰/۲۵ « دلیل خونین بودن برگ و گل برگ‌های غنچه و گل ، پاک کردن اشک خونین بلبل است .» دلیلی هنری ، اما غیر واقعی و خیالی است که مخاطب را قانع می‌سازد . ۰/۲۵ ص ۱۱۲				۳۳
۰/۵	«ب» ۰/۲۵ بیان مطلب در هردو مصراع مستقل است . به نحوی که مصرع دوم معادل و مصداق مصراع اول است. بر پایهٔ « تشبیه» است ؛ همانطوری که فکر شنبه جمعهٔ اطفال را خراب می‌کند . اندیشهٔ فردا نیز خوشی امروز را خراب می‌کند . (یک دلیل کافی است) ۰/۲۵ ص ۱۱۴				۳۴
۰/۵	مستزاد ، ۰/۲۵ از مصراع های کوتاه و بلند ساخته شده است . ۰/۲۵ ص ۱۰۶				۳۵
۰/۵	بحر رجز ۰/۲۵ مثنی سالم ۰/۲۵ ص ۱۰۷				۳۶
۲۴	جمع " دربخش نقد و تحلیل ، نظر همکاران محترم صائب است "				